

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за квітень 2019 року)

25 квітня Верховна Рада України ухвалила закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Законопроект спрямовано на регулювання порядку застосування української мови у публічних сферах суспільного життя. Українська як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо). Водночас дія цього Закону не поширюватиметься на мову релігійних обрядів та на сферу приватного спілкування.

16 квітня у Києві під час Національного форуму «Українська державність: витоки, етапи становлення та розвитку» відбулася презентація фотолітопису тисячолітньої історії українських земель «Українська державність», у якій, зокрема, взяли участь Перший віце-прем'єр-міністр України – Міністр економічного розвитку і торгівлі України С. Кубів, ректор Київського національного університету ім. Т. Шевченка Л. Губерський та директор Інституту історії України НАН України В. Смолій. В рамках заходу діяла виставка, присвячена етапам творення української держави. Крім того, відвідувачі мали можливість ознайомитися з книгами, які видано за участі Всеукраїнської правозахисної організації «Меморіал» імені Василя Стуса, а також переглянути документальний фільм «Скарби української державності».

За значний особистий внесок у культурно-мистецький розвиток Української держави, багаторічну плідну працю та високу професійну майстерність відзначено державними званнями і нагородами низку українських митців та громадських діячів, зокрема: Орденом «За заслуги» I ступеня – соліста Національної опери України І. Пономаренка, Орденом княгині Ольги I ступеня – артистку балету Національної опери України О. Філіп'єву. Присвоєно почесні звання «Народного артиста України» артистам Національної заслуженої академічної капели України «Думка» К. Клейну, М. Тищенку та вокалістові, композитору, режисерові, фронтмену гурту «Мандри» С. Фоменку.

До Великодня

З нагоди свята Воскресіння Христового у різних містах України проведено Великодні фестивалі, виставки-конкурси, майстер-класи та уроки майстерності. Зокрема у *столиці*: на Софійській площі – «Всеукраїнський фестиваль писанки», окрасою якого стали великодні арт-об'єкти, розписані відповідно до традицій різних регіонів України; на Михайлівській площі – фестиваль «Твоя Пасха fest» – благодійна ініціатива Міжнародної громадської організації «Живи» за підтримки Міністерства культури України та Київської міської державної адміністрації; у Центрі української культури та мистецтва – виставково-мистецький проект «Сонячний Великдень» з унікальною колекцією декоративних яєць. Крім того, у кулуарах Верховної Ради України відбувся майстер-клас з розпису від О. Ровецької та презентація колекції писанок за участі голови Комітету з питань культури і духовності М. Княжицького, а також народних депутатів і журналістів. Власне, святкування Великодня охопило всі регіони країни. Зокрема: у Вінниці пройшов етнофестиваль «Великоднє диво»; у Гуляйполі Запорізької області – споруджено металеву інсталяцію висотою 2,5 метри, прикрашену саморобними писанками; в Івано-Франківську – виставка писанок від заслуженого майстра народної творчості України С. Стадник та її дочок; у Музеї народної архітектури і побуту у Львові ім. К. Шептицького – фестини «Великдень у гаю»; у Полтавському краєзнавчому музеї імені В. Кричевського – виставка творів декоративно-ужиткового мистецтва «Великдень»; у «Музеї бурштину» на Рівненщині – благодійний захід «Весна іде, добро несе»; у Сумському художньому музеї – виставка «Великоднє писанка» в рамках Всеукраїнської благодійної акції «Серце до серця»; у Тернопільському обласному художньому музеї – виставка «Великодні візерунки»; в Ужгороді – фестиваль-конкурс «Воскресни, писанко!», виставка вишивки та майстер-клас «Чарівний світ писанки» у Закарпатському музеї народної архітектури і побуту; у Хмельницькому обласному краєзнавчому музеї – виставка «Барвисте свято Великодня»; у Чернівцях – мистецьке свято «Христос Воскрес! Воскресне Україна» та експозиція «Писанковий дивосвіт».

День пам'яті Чорнобильської трагедії

26 квітня, до роковин трагедії на ЧАЕС, у столиці відбулися пам'ятні заходи, серед яких: «Реквієм Чорнобілю» у міському Палаці ветеранів; мітинг-реквієм «І мертвим, і живим, і ненародженим...» на території Меморіального комплексу «Пам'ятник жертвам Чорнобильської трагедії»; концерт «Чорнобиль – молодь буде пам'ятати» у Патріаршому соборі Воскресіння Христового; інтерактивна виставка «ARTEFACT: Chernobyl 33» у Національному музеї «Чорнобиль»; соціальний фотопроєкт «Чорнобиль: сучасне обличчя» у Національно-просвітницькому центрі «Трансформер»; виставка документальних і художніх творів до Дня Чорнобильської трагедії у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого; виставка «Нехай Чорнобиля біда остання буде на планеті» у

Публічній бібліотеці ім. Лесі Українки. Крім того, у кінотеатрах і на каналі YouTube презентовано короткометражний фільм «Поліське. Післячуття» про зону відчуження. Це соціальний проект, створений українською компанією DocNoteFilms у співпраці зі студією аерозйомки Dronarium Україна та 4 Ears Sound Production. Нічна робота над картиною з використанням дронів із динамічним освітленням наповнила твір символізмом. Також відбулася вітчизняна прем'єра фільму-кліпу «Wonderwall» на пісню гурту «Скай» One Dream, у режисурі О. Денисенка. Музична стрічка про Чорнобиль, створена в копродукції Польщі та України, вже здобула 13 нагород на 35-ти світових кінофестивалях.

Культура та ООС. Культура та мистецтво в прифронтовій зоні

20 квітня у Нікополі на Дніпровщині за ініціативи Громадської спілки «Асоціація учасників бойових дій Нікопольщини» було відкрито «Музей бойових дій на сході України». Інсталяцію, яка стала основою музею – бліндаж та блокпост, створили самі колишні бійці. Музейну експозицію доповнили експонати із зони АТО – уламки снарядів, особисті речі, документи, світлини тощо. У приміщенні музею також діятиме Центр допомоги учасникам АТО.

У Національному заповіднику «Софія Київська» в рамках спільної з Першим добровольчим медичним шпиталем ім. М. Пирогова благодійної акції «Придбай ікону – врятуй життя» відкрито виставку ікон київських художників С. Атлантової та О. Клименка «Passiones/Страсті», створених на ящиках з-під набоїв. Із часу започаткування проекту на лікування та реабілітацію поранених бійців було перераховано понад 5 мільйонів гривень.

У Северодонецьку за спільної ініціативи Луганської обласної державної адміністрації та командування Об'єднаних сил відкрито фотовиставку військового журналіста полковника Т. Греня «Обличчя передової». Її присвячено п'ятій річниці від початку антитерористичної операції. Світлини учасників АТО згодом помандрують закладами освіти Луганщини.

Крім того, у Дніпрі, у музеї АТО проходила виставка картин «Повернення додому» (полотна відтворені на благодійних листівках). А у Рівному працювала експозиція творчих робіт воїнів АТО та фотодокументів «Стежками війни», яка незабаром вирушить до Великої Британії.

Також у березні відбулися благодійні концерти на підтримку полонених моряків та їхніх родин. Зокрема у Києві, Одесі та Кілії Одеської області – «Ви не забуті! Ми вас чекаємо!» за участі виконавців волонтерської спільноти «Музичний батальйон». Тимчасом на фрегаті Військово-морських сил Збройних сил України «Гетьман Сагайдачний» з концертом перед військовими моряками виступив рок-гурт «Друже музико» на чолі з М. Трубніковим.

У рамках Комплексної програми увічнення пам'яті учасників АТО, жертв воєн і політичних репресій у Миколаєві вийшла друком книга «Ті, що пройшли крізь вогонь», над якою працювала група авторів на чолі з С. Макарчуком. Це вже третя збірка нарисів про миколаївських військових, волонтерів, журналістів

та всіх тих, кого торкнулася війна. Весь наклад буде передано у бібліотеки, навчальні заклади, громадські організації, військові частини та родинам героїв.

Також цього місяця в Одесі та Черкасах було презентовано книгу добровольця полку спецпризначення «Дніпро – 1» Р. Зіненка «Війна, якої не було. Хроніка Іловайської трагедії», що вийшла у видавництві «Фоліо» українською та російською мовами. Переважну більшість зібраних автором фактів оприлюднено вперше. Це, зокрема, спогади безпосередніх учасників Іловайських подій 2014 року, результати окремих журналістських досліджень, а також звіт тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України.

У Прилуках на Чернігівщині з ініціативи Громадської організації учасників АТО «Щит» відкрито пам'ятник загиблим українським воїнам. Автором проекту виступив архітектор П. Бережний.

ФЕСТИВАЛИ

Із 26 квітня по 1 травня міжнародний фестиваль сучасного мистецтва StartUp ГогольFest вдруге пройшов у Маріуполі. Програма фестивалю включала: театральні вистави, денні та нічні музичні виступи, кінопокази, художні виставки, лекції в межах освітньої програми «Гімназія». Події відбувалися на декількох локаціях міста, включаючи палаци культури, драматичний театр, театр ляльок, арт-платформу «ТЮ!» та яхт-клуб «Азовсталь». Центром проведення заходів був міський парк, де виступили Сергій Бабкін, Jamala, Yuko, Kadebostany, «Ріанобой», DakhaBrakha, Аліна Орлова, британський гурт Monarchy та інші виконавці. Також в одному із корабельних доків Азовського судноремонтного заводу відбулася прем'єра опери «Неро», режисером якої виступив В. Троїцький. Учасниками постановки стали: музична формація Nova Opera, рейв-бенд «ЦеШо», театри ЦСМ «ДАХ», «Театроманія» та працівники заводу, які демонстрували балет портових кранів. Музику для вистави написали Р. Григорів та І. Разумейко. Гранд-опера транслювалася наживо на головній сцені Міського саду, в YouTube та на регіональних каналах України завдяки проекту OpenTheatre. Родзинкою цьогорічного фестивалю став арт-потяг, який привіз учасників і гостей мистецької події з Києва до Маріуполя. Дорогою в експресі ГогольTrain відбувалися художні імпровізації, перфоманси та музичні концерти.

Із 25 березня по 5 квітня у Києві та Харкові тривав добродійно-мистецький проект «Незабутня Квітка». Цьогоріч українсько-американський благодійний захід, який вже дев'ятий рік поспіль об'єднує небайдужих людей навколо творчості Квітки Цісик, а також допомагає онкохворим, змінив формат вечорів на театральні імпрези. Головну подію – прем'єру вистави Вінницького музично-драматичного театру ім. М. К. Садовського «Квітка». Пісня наяву, відбулася й у снах» за п'єсою сучасного драматурга О. Миколайчука, презентували – Харківський академічний український драматичний театр ім. Т. Шевченка та столичний Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка. Також у

містах було проведено ток-полілог «Квітка двох континентів» за участі зірок театру, шоу-бізнесу та громадських діячів, зокрема композитора К. Стеценка, акторок А. Роговцевої та Р. Зюбіної, співачок О. Мухи, М. Бурмаки та А. Матвієнко, скрипаля з Канади В. Попадюка та інших. Крім того, в рамках події у Харкові відбулися благодійні заходи: реабілітаційна мистецька програма для онкохворих «Квітка Цісик лікує» – в обласному клінічному онкологічному центрі; концерт для воїнів АТО «Квітка – Героям!» – в обласному госпіталі ветеранів війни; концерт для дітей з обмеженими можливостями «Квітчині колискові» – в обласному Палаці дитячої та юнацької творчості. Проект, започаткований американським піаністом українського походження А. Гутмахером, реалізується за сприяння Української американської координаційної ради та підтримки Міністерства культури України. Зібрані кошти перераховуються в онкоцентри. Найвагоміший результат із часу започаткування «Незабутньої Квітки» – придбання п'яти пересувних мамографів «Квітка» для профілактики і лікування раку молочної залози.

Першоквітневу «Гуморину» цього року було присвячено 100-річчю Одеської кіностудії і 225-річчю заснування Одеси. Головною подією свята став Міжнародний фестиваль клоунів і мімів «Комедіада», організований театром «Маски». Вже дев'ятий рік поспіль напередодні Дня гумору Одеса збирає кращих українських та закордонних коміків. У межах заходу в театрі «Дім клоунів» відбулися вистави та шоу, а саме – комедія абсурду «Нічна симфонія» за участі Г. Делієва, Б. Барського і Н. Бузько та вистава «Ladansedupied» у виконанні італійського коміка Месьє Давида; шоу королеви клоунади «КомедіБАБИ»; два гала-шоу «Клоун-марафон»; показ фільму Чарлі Чапліна «The kid», представлений сином легендарного коміка – Юджином Чапліном. Крім того, в рамках клоунської лабораторії «Поділися досвідом» було проведено майстер-класи від метрів світової клоунади та клоун-шоу для дітей «У-та-та». Також 1 квітня пройшли традиційний парад і карнавальна хода за участю мімів, клоунів, музикантів, живих скульптур, танцівників, учасників програми «Дизель-шоу». Для цієї події Одеська кіностудія представила учасникам раритетні експонати (костюми та реквізити зі зйомок знакових кінофільмів). У фестивальній концертній програмі виступили екс-соліст групи «Гриби» Kyivstoner, група «5`NIZZA» і група «Время и Стекло». Паралельно було організовано такі заходи, як ярмарочки, караоке, «Зоогуморинка», барвисті фотозони тощо.

А 6 квітня у Києві відбувся фестиваль мистецтв «Творча весна на Узвозі», організований громадською організацією «Громада Андріївський узвіз» за підтримки Департаменту охорони культурної спадщини Київської міської державної адміністрації та літературного клубу «Х.Л.А.М.». Мета події – популяризація київських «культових місць», об'єднання громади задля розвитку міста і збереження його історико-культурної спадщини. Для гостей фестивалю працювали: пересувна ретро-фотовиставка «Історичне місто. Повернення у Майбутнє», художні майстер-класи від українських митців, міні-вистави за участі ак-

торів київських творчих майстерень. У ході заходу презентовано туристичний центр «Річкова брама тисячолітнього Києва» на Поштовій площі, а також проведено щорічний гумористичний архітектурний конкурс «Потвора року».

МУЗИКА

Із 1 по 8 квітня у Києві тривав VII Міжнародний інструментальний конкурс Євгена Станковича, засновником і організатором якого є Міжнародний благодійний фонд «Віват Арт», Національна спілка композиторів України, Національний комітет Міжнародної музичної ради ЮНЕСКО за підтримки Департаменту культури Київської міської державної адміністрації та сприяння Міністерства культури України. Мистецький захід об'єднав чотири окремих конкурси інструментальної музики – фортепіано, струнних народних, духових та ударних інструментів. Цьогоріч змагалось понад 320 солістів та 40 ансамблів у номінаціях: «Гра з оркестром», «Солісти», «Ансамблі», «Оркестри». Конкурсанти виступали в супроводі Державного академічного естрадно-симфонічного оркестру України під орудою Р. Будзяка і Н. Стець. Головний приз «Дотик янгола» виборов віолончеліст із Білорусі Н. Кравець. Три Гран-прі у номінації «Гра з оркестром» присуджено: флейтисту В. Літучому (м. Дніпро); скрипальці Х. Пухальській (м. Чернігів), а також Духовому оркестру із музичного коледжу ім. В. Заремби (м. Хмельницький).

12–14 квітня на київському Національному спортивному комплексі «Олімпійський» пройшов другий міжнародний форум концертної та культурної індустрії Kyiv Music Days. Захід охопив одразу кілька напрямів: міжнародна конференція, шоукейс-фестиваль та галузева премія «KMD Awards 2019». Окрім цього, відбулися лекції, майстер-класи, панельні дискусії та круглі столи. Мета заходу – розвиток музичної індустрії та розширення її можливостей, залучення новаторських технологій до галузі, знайомство широкої аудиторії з молодими музикантами та музичними гуртами, підвищення загального рівня освіти музикантів та менеджерів, а також інтеграція вітчизняної галузі в світовий простір.

24 квітня у Національній філармонії України відбулася урочиста церемонія нагородження та гала-концерт лауреатів XII Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця. Музичний супровід події забезпечив Академічний симфонічний оркестр Національної філармонії України (диригент – В. Протасов). Цього року у середній групі змагалось 24 учасники (віком від 14 до 19 років) із 9-ти країн світу. Для трьох турів конкурсу кожен конкурсант готував окрему програму. Обов'язковими були п'єса українського композитора, твір із репертуару В. Горовиця, а також концерт для фортепіано з оркестром. Перемогу й золоту медаль здобув випускник Середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату ім. М. В. Лисенка, киянин І. Овчаренко. Срібним призером став Д. Семикрас, що приїхав із Сум. Третя премія і бронзова медаль дісталися представнику Великої Британії Ноа Чжоу.

13 квітня у колонній залі столичної мерії відбувся Благодійний віденський бал, присвячений сторіччю української державності. Організатором виступила група компаній Брендберг. Розпочинали бальну подію 30 пар дебютантів, серед яких актори, співаки, музиканти й професійні танцюристи. У музичній програмі акцент було зроблено на твори українських композиторів – К. Данькевича, В. Івасюка, М. Лисенка. Також звучали сучасні аранжування хітів ХХІ століття та європейська бальна класика – мелодії Й. Штрауса, В. Моцарта, Ф. Легара, у виконанні оркестру «Київ-Класик» під керівництвом Г. Макаренка. Власне, український колорит в європейській класичній традиції домінував в стилістиці, музичних постановках, гастрономічних трендах та ін. Наприклад, інтер'єр прикрасили унікальні 3D-інсталяції з українськими орнаментами, столи – серветки-витинанки та традиційні національні поєднання страв. Окрім того, 14 квітня відбувся дитячий Віденський бал за участі понад 200 маленьких дебютантів. Цьогоріч благодійний захід зібрав 416 тисяч гривень, які буде спрямовано на програми Київського центру реабілітації дітей з інвалідністю.

18 квітня у Національному палаці мистецтв «Україна» відбулася церемонія нагородження Національної музичної премії «Золота жар-птиця». Організаторами виступили телеканал М2 та компанія «Таврійські Ігри». В 11-ти номінаціях перемогу здобули українські виконавці: Злата Огнєвіч (співачка року), Сергій Бабкін (співак року), KAZKA (Поп-гурт), БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ (рок-гурт), KAZKA – «Плакала» (хіт року), Воплі Відоплясова – «Кобіта» (кліп року), Потап&Олег Винник – «Найкращий день» OST «Сказане Весілля» (народний хіт), DILEMMA (прорив року), Злата Огнєвіч – «Долоні» (танцювальний хіт), KADNAY (інді), THE HARDKISS – «Мелодія» (балада року).

7 квітня в Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського відбувся Перший конкурс молодих виконавців на дерев'яних духових інструментах, присвячений пам'яті професора В. М. Апатського. Конкурсанти змагалися у номінаціях: «Флейта», «Саксофон», «Кларнет», «Фагот», «Гобой». Гран-прі здобув М. Яковлюк з Луцька.

Міжнародний проект «Рік Музики Мирослава Скорика» 27 квітня ознаменувався тріумфальним заходом «Парад концертів» на сцені Харківської обласної філармонії. Серед іншого, відбулася світова прем'єра концерту № 10 для скрипки з оркестром. Новий музичний твір композитор написав буквально напередодні події. Для харківської публіки він прозвучав у виконанні віртуозного львівського скрипаля М. Комонька. Крім того, подія позначилася великою кількістю творів М. Скорика та зірковим складом солістів. Зокрема українського віолончеліста О. Пірієва, який зіграв вже легендарний Концерт № 2 для віолончелі з оркестром. Також Симфонічний оркестр Харківської філармонії під орудою диригента Ю. Янка подарував шанувальникам вибрані каприси з циклу «Паганіні – Скорик: 24 каприси» та величний «Карпатський концерт». Мистецький захід транслювався наживо Українським радіо UA: Радіо Культура і UA: Українське радіо Харків.

18–20 квітня у Житомирі пройшов IV Міжнародний фестиваль експериментальної електронної музики та сучасного мистецтва «АТОМ». У програмі було представлено різні музичні жанри та АV-перформанси в авторських стилях. Крім того, у рамках події відбулися лекції, розраховані як на професійну аудиторію, так і широкий загал.

З нагоди вшанування пам'яті оперної співачки, Героя України, народної артистки України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка Є. Мірошниченко відкрито меморіальні дошки на фасаді будинку, де вона мешкала (автором барельєфа став скульптор Іван Мельничук), а також у Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського.

ТЕАТР

11 квітня в рамках соціально-мистецького проекту «Довічно важливо» на театральному майданчику «Сцена б» Національного центру Олександра Довженка відбулася прем'єра документальної вистави «ПЕНІТА.опера». Основою твору на лібрето куратора проекту, драматурга Т. Киценко, стали розповіді довічно ув'язнених жінок. У постановці звучала музика композитора З. Алмаші, а одну з партій виконали музиканти Квартету імені Левка Ревуцького. Прем'єру доповнила виставка фотопортретів довічниць Р. Асєєвої. Крім того, 25 квітня оперу презентовано у Качанівській колонії № 54, щоб надати можливість побачити виставу прототипам сценічних історій. Також у рамках події пройшли конференції, круглі столи, презентації правозахисної літератури. Проект реалізовано ГО «Театральна платформа» у партнерстві з European Prison Litigation Network, а також Національною спілкою композиторів України, Національним ансамблем солістів «Київська камерата», Харківською правозахисною групою, за фінансової підтримки Європейського союзу в рамках програми Culture Bridges.

Премію імені А. Ф. Шекери у 2019 році присуджено артисту балету, педагогу, з.а. України Д. Клявіну за постановку одноактного балету «Лифарсюїта» та хореографічної композиції «Два фавна».

У Києві відбулася урочиста церемонія відкриття меморіальної дошки на честь актора, режисера, театального педагога, письменника В. Оглобліна.

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: *Національна опера України* – опери «Севільський цирульник» Дж. Россіні за мотивами однойменної комедії П. О. Карона де Бомарше; *Національний академічний російської драми ім. Лесі Українки* – трагіфарсу «Добрі люди...» за оповіданнями А. Чехова; *Національний академічний оперети* – мюзиклу «Сімейка Адамсів» на музику Е. Ліппа; моновистави «Георг Отс» за текстом Д. Шарабуріна; *академічний драматичний на Подолі* – «Сніг у квітні» за повістю Т. Вільямса «Римська весна місіс Стоун»; *академічний юного глядача на Липках* – кримінальної драми «Інцидент» Н. Байера; «Бережіть Флорес» за твором Н. Саймона; *муниципальний академічний опери і балету для дітей та юнацтва* – балету «Дерево не

може втекти» на музику П. Васкса, Дж. Кейджа, Е. Гренета; концерту-подорожі «Музика ночі. Травень»; «Золоті ворота» – комедії «Бери од життя всьо» від Татусі Бо, Р. Горового; «Дивний замок» – «Коханець» за п'єсою Г. Пінтера; «Дивні люди» – комедії «365 днів без гарячої води, або Життя в тазику» А. Но-вікова,

Ю. Громового, В. Сердитова; «Дикий театр» – «Поліамори» за п'єсою «Прибулець» Н. Блок; «Маскам Рад» – комедії «Прощальна ніч з KAZANOVA» І. Гончарової; «Тисячелетие» – авантюрної комедії «Лови джекпот» за мотивами п'єси Марсель Берк'є-Марін'є «L'amour, les delices et l'ог»; *Український малий драматичний* – «Android. Номер на твоїй спині» за п'єсою Г. Листвак; *Центр незалежного театру «Сцена б»* – документального перформансу «Тимчасові незручності» Є. Черникова, А. Маремпольського, В. Дудка, А. Касілової.

Із 1 по 7 квітня у Полтаві проходив XI Відкритий регіональний фестиваль театрального мистецтва «В гостях у Гоголя 2019», за участі театрів з Києва, Одеси, Сум, Харкова та Коломиї. Стартувала подія мюзиклом «Ніч перед Різдвам» Одеського академічного театру музичної комедії ім. Михайла Водяного. А вже наступного дня відбувся гала-концерт Київського національного академічного театру оперети. Щовечора протягом фестивального тижня на сцені Полтавського музично-драматичного театру імені Миколи Гоголя українські театри презентували свої вистави. Це, зокрема: «Подколюсін» у постановці Сумського академічного обласного театру драми та музичної комедії ім. М. Щепкіна, «Сорочинський ярмарок» від Харківського академічного театру музичної комедії, «Шинель» – Київського академічного театру юного глядача на Липках, «Камінний хрест» за В. Стефаніком – Коломийського академічного обласного українського драматичного театру ім. І. Озаркевича (Івано-Франківська область), «Всюди один... Свічка на вітрі» за творами Т. Шевченка – Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки.

12–18 квітня в Ужгороді тривав III Фестиваль камерного театрального мистецтва «Під цвітом сакури». У програмі сім вистав провідних театрів України. Це, зокрема: «Три любові» за споминами А. Дункан і І. Шнайдер Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької; «Ведмідь. Пропозиція» за п'єсами А. Чехова Волинського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка; «Фатальний флірт, або Забавки» А. Шніцлера та комедія «У Києві на Подолі, або Где ві сохніте бельйо» М. Янчука Київського академічного театру «Колесо»; «Спадкоємець» Л. Е. Манн Закарпатського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. братів Ю.-А. та Є. Шерегіїв; «Фантомні болі» В. Сігарєва Київського академічного Молодого театру; «На Західному фронті без змін» за романом Е. М. Ремарка Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. І. Франка. Організатором фестивалю виступив Закарпатський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. братів Ю.-А. та Є. Шерегіїв за підтримки Ужго-

родської міської ради та департаменту культури Закарпатської обласної державної адміністрації.

Театри України запросили на прем'єри вистав: *Вінницький* обласний український академічний музично-драматичний ім. М. К. Садовського – комедії «Дім, у якому переночував Бог» за Г. Фігейредом; *волинські:* академічний обласний український музично-драматичний ім. Т. Г. Шевченка – «Ведмідь. Пропозиція» за А. Чеховим; «ГаРМІдЕр» – «Човняр» за трагікомедією А. Яблонської; *Дніпровський* академічний драми і комедії – «Каблуки» за мотивами п'єси Ж.-П. Сартра «За зачиненими дверима»; комедії «За кулісами» за п'єсою британського драматурга М. Фрейна; *Дніпропетровський* академічний обласний український молодіжний – іронічного детективу «Люблячі жінки Марселя» за п'єсою французького драматурга Р. Тома; *Донецький* академічний обласний драматичний (Маріуполь) – «Метро» А. Романія; «Ніч помилок» за п'єсою О. Голдсмита «Ночь ошибок»; *Запорізький* обласний академічний музично-драматичний ім. В. Магара – казки «Усі миші люблять сир» Д. Урбана; *івано-франківські:* академічний обласний український музично-драматичний ім. І. Франка – драми «Станція, або Розклад бажань на завтра» за п'єсою О. Вітра; новий – комедії-мюзиклу «Пропозиція» за однойменною п'єсою А. Чехова; *Коломийський* академічний обласний український драматичний ім. І. Озаркевича – комедії «Рятуйте, мене женять!» за п'єсою Ф. Крйоца; *львівські:* національний академічний український драматичний ім. М. Заньковецької – «Соло для мідних труб» О. Огородника; Перший академічний український для дітей та юнацтва – «Принцеса і сто поцілунків» за мотивами казки Г. К. Андерсена «Принцеса і свинопас»; *Миколаївський* академічний український драми та музичної комедії – музичної комедії «Шури-мури» А. Крима, О. Вратарьова, О. Злотника; *одеські:* національний академічний опери та балету – опери «Мадам Баттерфляй» Д. Пуччіні; академічний український музично-драматичний ім. В. Василька – казки для дорослих «Прекрасний рогоносець» за мотивами п'єси Ф. Кроммелінка; обласний академічний російський драматичний – музичної комедії «Укращение строптивых» за мотивами В. Шекспіра; *Рівненський* обласний академічний музично-драматичний театр – драми «Старий Ford Escort темно-синій» Д. Лауке; *сумські:* обласний академічний драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна – «Кленові листки» за мотивами оповідань В. Стефаніка; документальної вистави «Де я залишусь» Дж. Кловера; обласний для дітей та юнацтва – драми «Нормальна ненормальність» В. Винниченка; *Черкаський* академічний музично-драматичний ім. Т. Шевченка – «Сеанс терапії з короточасними польотами в космос» Н. Блок, комедії «Сватання на Гончарівці» за твором Г. Квітки-Основ'яненка.

ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА

13 квітня в Центрі сучасного мистецтва М17 у рамках скульптурного проекту «Реформуючи простір» відбувся форум, присвячений проблемі

взаємодії публічного простору та скульптури. Було представлено роботи українських художників Н. Білика, О. Золотарьова, С. Петлюка та каталонського скульптора Ж. Пленси. Програму заходу доповнили лекції, майстер-класи на теми скульптури, інсталяції та міського простору від фахових світових експертів, зокрема – представників Йоркширського скульптурного парку, фонду Маріо Мерца в Турині та лондонського скульптурного проекту «Скульптура в місті». Також проведено круглий стіл «Глобалізація як тренд сучасного мистецтва. Нові форми та завдання сучасної скульптури». Проект реалізовано за підтримки Adamovsky Foundation.

18 квітня в приміщенні Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка в межах міжнародної науково-практичної конференції «Деокупація і реінтеграція інформаційного простору Криму: міжнародно-правові та медіа комунікативні інструменти» було відкрито експозицію портретів засуджених російською владою українців і кримських татар «Бранці Кремля». Через велику кількість в'язнів, експозицію згруповано по справах: «Диверсантів», «Активіста», «Кримська», «Чеченська», «Хізб ут-Тахрір». З-поміж портретів є зображення О. Сенцова, Р. Сущенка та активіста П. Гриба. Організатором проекту, який мандрує університетами України вже два роки, виступила Всеукраїнська громадська організація «Українська асоціація міжнародного права» за підтримки Міністерства інформаційної політики України. У заході взяли участь в. о. Міністра інформаційної політики України Е. Джапарова та депутат Верховної Ради України М. Джемилєв.

А з 4 по 28 квітня в приміщенні Київської міської державної адміністрації проходила виставка робіт Р. Сущенка – українського кореспондента, протиправно ув'язненого в Росії. У експозиції малюнки, створені автором за допомогою кулькової ручки, олівців, чаю, бурякового соку, лушпиння цибулі та інших підручних матеріалів. Також було представлено твори художників О. Дорошенка та С. Позняка.

Крім того, протягом квітня у столиці експонувалися виставки: у *Національному художньому музеї України* – графіки А. Ганкевича «Past noses»; у *Мистецькому центрі «Шоколадний будинок»* – живопису П. Кузнецової «БЮ ПАСХА»; у *Національному музеї Т. Шевченка* – творів сучасного мистецтва «Інтелект – це модно» в рамках проекту «iFashionArt»; у *Національному заповіднику «Софія Київська»* – «Діалог. Живопис О. Кирилової, скульптура К. Синицького»; картин О. Турецької «Пробудження»; у *Національному музеї історії України* – робіт С. Захарова «Пітьма. Хроніки інверсії» (у рамках проекту «Український схід. На лінії вогню»); у *Музейно-виставковому центрі «Музей історії міста Києва»* – картин Х. Снігур «Еволюція душі. В обіймах Всесвіту»; живопису В. Бовкуна «Kyiv art school»; робіт А. Лапонова «Навколо символів»; у *галереях, арт-центрах та креативних просторах:* «Dymchuk Gallery» – робіт О. Федорової «Going to the Strawberry Fields»; «IZONE» – живопису Я. Саввіної «Гострі зуби Лісабона»; «Lera Litvinova Gallery» – робіт А. Волобуєвої

«Кохання у сонячному сяйві»; «PinchukArtCentre» – «Ain't nobody's business»; «Spivakovska ART:EGO culture Center» – арт-проекту полтавських художників «Strangelet»; робіт О. Яценко «П'ята Сторона Світу»; «The Naked Room» – живопису К. Гнилицької «Алебастровий атлас»; «Voloshyn Gallery» – живопису А. Волокітіна, Т. Маліновської, скульптури М. Куліковської та відео-арту А. Федотової у «Післяобраз»; «White World» – робіт О. Найдена «Привиди і тіні»; «Дукат» – робіт М. Вайсберга «Людський фактор»; Митець» – робіт О. Ворони «Відбитки часу»; «Триптих Арт» – робіт Ю. Вакуленка «АРЛЕКІНІАДА».

У містах України розгорнуто виставки: у *Вінниці* – робіт н. х. України І. Марчука «Голос моєї душі»; у *Дніпрі* – робіт Н. Рибак «Петриківська весна»; в *Івано-Франківську* – картин Миколи і Людмили Рибенчуків «Священна Гуцульщина»; сучасного мистецтва « Коломия-Арт» у Станіславіві»; у *Луцьку* – робіт учасників Міжнародного пленеру іконопису та сакрального мистецтва на Волині «Замлиня»; у *Львові* – експозиції «Ангел-о-творення», робіт І. Крип'якевич-Димид «Хресна дорога до Криворівні», живопису Н. Резніченко «Ілюзія», фотопроєкту «Terra Galicia» Ю. Дячишина; у *Полтаві* – живопису А. Лавренка «Золото на полотні»; у *Рівному* – мікромініатюр В. Казаряна; в *Ужгороді* – сучасного українського іконопису «Величаємо»; у *Черкасах* – живопису О. Плетінь, творів М. Мухи; у *Чернівцях* – живопису, графіки, гобеленів та авторських ляльок «Сучасне мистецтво України і Ізраїлю», робіт В. Остяк; у *Чернігові* – робіт А. Філон «Краса землі моєї...».

Із 19 квітня по 3 травня у Львові тривали події Мистецького проекту «Сакральний простір». Протягом тижня молоді митці презентували свої інсталяції у незвичних локаціях. Зокрема у Львівському театрі ляльок, у дворикі на площі Ринок, в Інституті стратегії культури та інших. Також на території Львівської експериментальної кераміко-скульптурної фабрики було представлено перформенс групи художників «Забіг».

КІНОМИСТЕЦТВО. КІНОВІДЕОПРОКАТ

19 квітня у Києві відбулася урочиста церемонія вручення третьої Національної кінопремії «Золота Дзига» за участі Міністра культури України Є. Нищука, Віце-прем'єр-міністра України П. Розенка та голови Наглядової ради Української кіноакадемії В. Тігіпко. Почесним гостем події стала директор Європейської Кіноакадемії Маріон Дьорінг. Цьогоріч до довгого списку претендентів увійшло 83 роботи. Загалом почесну нагороду було вручено лауреатам у 20 номінаціях. Зокрема «Найкращим фільмом» визнано «Донбас» С. Лозниці. Найбільше нагород – п'ять «Золотих Дзиг» – зібрала стрічка Я. Лодигіна «Дике поле» за романом С. Жадана «Ворошиловград». Також у номінації «Найкраща чоловіча роль» переміг О. Москаленко («Дике поле»), «Найкраща жіноча роль» дісталася І. Вітовській («Брама»). Премію глядацьких симпатій здобула комедія «Dzidzio Перший раз» режисерів М. Хоми та Т. Дроня. Почесну «Золоту

дзигу» за внесок у вітчизняний кінематограф присуджено оператору, з. д. м. України Ю. Гармашу.

12–14 квітня в Київській фортеці відбувся VI Міжнародний фестиваль історичного кіно «Поза часом». У програмі – 18 документальних та художніх стрічок з України, Польщі та Литви, а також круглий стіл «Навіщо потрібно історичне кіно? Основні тенденції розвитку історичного кіно».

17–21 квітня у столичному кінотеатрі «Київ» тривав VIII Міжнародний фестиваль короткометражних фільмів KISFF-2019 (Kyiv International Short Film Festival). Глядацькій увазі було представлено понад 300 кінематографічних робіт з усього світу. Окрім традиційних конкурсів, програму заходу доповнили шоу-кейси провідних кіношкіл і кінофестивалів, ретроспективні блоки українського кіно, спеціальна дитяча програма, світова кіноспадщина. Серед переможців KISFF-2019: «Mia Donna» П. Острікова – найкращий фільм національного конкурсу, «Розбита дорога нового краю» Кавіча Неанга (Камбоджа) – найкращий фільм міжнародного конкурсу. Спеціальними відзнаками удостоєно картини «Шакті» Мартіна Рейтмана (Аргентина, Чилі), «Пан Лідерц» Луци Тот (Угорщина) та «Омарська» Варун Сасіндран (Франція). Приз глядацьких симпатій у національному конкурсі отримали стрічка «Колір фасаду: синій» О. Радинського, а у міжнародному – «Кохання» М. Лиськова.

11 квітня до кінопрокату вийшов шостий альманах українських короткометражних фільмів «Українська нова хвиля: Красиві двадцятилітні», відзначених нагородами міжнародних фестивалів у 2018 році. У програмі різножанрові стрічки: спортивна драма «Штангіст» Д. Сухолиткого-Собчука, трагикомедія «Mia Donna» П. Острікова, драма «В радості і тільки в радості» М. Рощиної, анімація «Про Марка Львовича Тюльпанова, який розмовляв із квітами» Д. Кавелиної, документальна «Діорама» З. Лактіонової. «Українська нова хвиля» – проект Національного центру Олександра Довженка, спрямований на підтримку і промоцію українських молодих режисерів. Започаткований 2012 року, захід презентує у всеукраїнському прокаті вибрані короткометражні фільми, які було відзначено на кінофестивалях. Покази пройшли у столичних кінотеатрах «Київ» і «Жовтень», а також у «Кінопалаці» у Львові і Чернівцях і «Планеті Кіно» в Києві, Харкові, Одесі та Львові.

Оголошено переможців конкурсу сценаріїв «Своє кіно – 3» від проекту «Дивись українське – твори своє майбутнє», який реалізується за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Загалом на конкурс було подано близько 500 робіт за двома темами: «Майбутнє творять люди» та «Мое місто». Автори 10 найкращих творів отримали грошову винагороду та можливість екранізації свого сценарію. У рамках проекту вже відзнято 20 короткометражних стрічок, які було відзначено відзнаками та нагородами міжнародних кінофестивалів в Україні та за кордоном. А окремі фільми увійшли до тематичних кіноальманахів – «На своїй землі» та «Двері». Ініціаторами та розробниками проекту

є компанія «Вавілон» та Асоціація «Сприяння розвитку кінематографа в Україні – Дивись українське!»).

Протягом квітня вийшли в український прокат – ігрова стрічка «Вулкан» лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка Р. Бондарчука, а також документальні картини «GogolDOC» А. Павловської та «Заповідник Асканія» А. Литвиненка.

МУЗЕЙНА СПРАВА. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

У рамках міжнародної акції Slow Art Day 6 квітня відбувся День неспішного мистецтва. 30 українських музеїв у різних регіонах запросили відвідувачів пережити специфічний досвід – неквапливе споглядання творів мистецтва або інших експонатів. Акція передбачає, що відвідувачі оглядатимуть кожен із 3–5 запропонованих музеєм експонатів не менше, ніж 10 хвилин. Деякі музеї пропонували обговорювати одразу все побачене з працівником чи волонтером поблизу експоната, а дехто – запрошував на спеціальну дискусію про побачене. До акції приєдналися, зокрема: Національний художній музей України, Національний музей мистецтв ім. Б. та В. Ханенків, Музей історії міста Києва, Державний політехнічний музей при НТУУ КПІ, Музей історичних коштовностей України, Мистецький Арсенал, Національний музей українського народного декоративного мистецтва, Щербенко Арт Центр та ін.

3 квітня, у день відкритих дверей, у Національному музеї мистецтв ім. Б. та В. Ханенків було організовано захід «Веселий музейний день», приурочений до міжнародного дня гумору. У межах програми – безоплатна екскурсія «Дурні, блазні, маскарад» про роль гумору в історії та мистецтві Західної Європи, веселий квест, а також експозиція «На десерт», на якій представлено зразки посуду для солодоців і десертних напоїв у XVIII–XIX ст., зокрема японського і китайського фарфору, ексклюзивна порцеляна для шоколаду та інші експонати.

16 квітня у Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького відбулося відкриття виставки «Thesaurus Sacrarum Historiarum» – «Скарбниця Священних Історій: Біблія в ілюстраціях фламандських майстрів XVI століття». Представлено одну з перших у Європі ілюстрованих Біблій, яку видали 1585 року у формі альбому гравюр із найважливішими сюжетами Старого та Нового Завітів. Це проект нідерландського гравера й видавця Г. де Йоде, який працював над ним понад 20 років. Примірник із зібрання музею – єдиний відомий сьогодні екземпляр книжки, збережений на теренах Центральної та Східної Європи. До презентованої книжки увійшли роботи більш ніж 20-ти фламандських художників і граверів XVI ст., зокрема Крістіана ван ден Брука, Мартена де Воса, Франса Ментона, Яна Снеллінка, Амброзіуса Франкена, Ганса Вредемана де Вріса, Адріана де Вердта. З огляду на незадовільний стан збереження пам'ятки, впродовж 2017–2018 років у майстерні реставрації графіки науково-дослідного реставраційного відділу Національного музею у Львові було проведено комплекс консерваційно-реставраційних заходів для відновлення видання. У про-

цесі реставрації обидва томи було розшито. Тож на виставці сторінки показують розгорнуто, у формі окремих гравюр. А погортати Біблію можна на мультимедійному екрані. Реалізацію виставкового проекту заплановано у два етапи. З 16 квітня до 5 травня – Старий Завіт, 42 серії гравюр. З 10 до 31 травня – Новий Завіт, 19 серій.

Також Національний музей у Львові ім. А. Шептицького презентував відреставровані ікони другої половини XVI ст. «Страсті Христові» та «Страшний Суд» із церкви Вознесіння Господнього у селі Багнувате Львівської області. Це є перший приклад збережених парних ікон в українському іконописі. Пам'ятки важливі ще й тим, що анонімний автор, котрий їх написав, має дуже цікавий та оригінальний малярський почерк. Фахівці приписують пензлю майстра ще кілька робіт, зокрема – «Богородицю Оранту» (також з с. Багнувате) і «Христос у гробі» зі Старого Самбора. Експозиція діятиме до кінця травня.

Крім того, у музеях країни експонувалися виставки: у Києві: Національному музеї Т. Шевченка – фотовиставки до 70-річчя від дня відкриття музею; Національному музеї мистецтв ім. Б. та В. Ханенків – гравюр Альбрехта Дюрера з колекції Харківського художнього музею; Національному музеї українського народного декоративного мистецтва – керамічних виробів «Відлуння грецької античності»; Музеї книги і друкарства України – географічних видань «Галопом по Європах»; у Музеї театрального, музичного і кіномистецтва України – «Шолом-Алейхем на київській єврейській сцені»; галереї НЮ АРТ – української ікони кінця XVI — першої половини XX століть; у Волинському краєзнавчому музеї – історичних зразків холодної зброї «Багнети армій світу»; у Дніпропетровському національному історичному музеї ім. Д. І. Яворницького – документів і старожитностей «Французький слід в історії України. Середина XVIII ст. – початку XX ст.»; у Львові – Музеї історії релігії – «Граф у монашому каптурі. Блаженний отець Климентій Шептицький», присвячену 150-річчю від дня народження архімандрита Української греко-католицької церкви; Музеї сакральної барокової скульптури Йогана-Георга Пінзеля – «Грішник. Семантика одного твору», на якій вперше експонується твір «Алегорія Божественного Милосердя» невідомого фламандського художника кінця XVII — початку XVIII ст.; у Черкаському обласному краєзнавчому музеї – народної ікони Середньої Наддніпрянщини XVIII – XIX ст.; у Національному архітектурно-історичному заповіднику «Чернігів стародавній» – відреставрованих ікон та археологічних знахідок «Повернуті з небуття».

Із 1 квітня у Києві за ініціативи Міністерства культури України проходили курси підвищення кваліфікації працівників музейних закладів. Слухачами стали керівники музеїв із 19 регіонів країни. Програму навчання склали тематичні блоки «Лідерство», «Пошук альтернативних джерел фінансування», «Музейний маркетинг», «Музеї в надзвичайних ситуаціях». Також було проведено практикуми, воркшопи, бесіди та обмін досвідом за участі фахівців музейної галузі, мистецтвознавців і науковців. Серед іншого – тренінг від команди проє-

кту «Музей відкрито на ремонт», основна ідея якого полягає у перетворенні музеїв на сучасні культурні центри, що ведуть активну роботу у власному місті і формують гуманітарну політику своїх регіонів. Майданчиками для проведення заходів стали провідні музейні заклади, серед яких: Національний музей Тараса Шевченка, Національний художній музей України, Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький Арсенал», Національний музей історії України у Другій світовій війні, Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків.

9 квітня в Івано-Франківську відбувся семінар для працівників музейних установ «Стан, проблеми та перспективи розвитку музейної справи на Прикарпатті», організований Міністерством культури України. Йшлося про особливості обліку музейних фондів та фондової документації, а також специфіку експозиціонування.

12 квітня у Національному заповіднику «Хортиця» пройшов IV науково-практичний семінар «Сучасний музейний простір: проблеми, перспективи, інновації», присвячений проблемам створення музейної експозиції. Захід об'єднав близько 100 музейних фахівців з 12-ти областей України. У тематичній програмі заходу: «Театр Курбаса в музейному просторі», «Сенсорні інформаційні кіоски як шлях до модернізації сприйняття музейного простору», «Використання концептуального методу створення музейної експозиції». Крім того, було презентовано каталог «Як Харитина Марченко ДніпроГЕС будувала» та виставку «Хортиця Скіфська».

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

3 квітня, у Вінницькому державному педагогічному університеті ім. М. Коцюбинського відбулася презентація проекту «Книги для 100 університетів і бібліотек України». Мета ініціативи – поповнення бібліотечних фондів сучасними науковими та науково-популярними виданнями з історії України ХХ ст. У рамках цієї події «Інститут дослідження Голодомору» при Національному музеї «Меморіал жертв Голодомору» спільно зі Всеукраїнською правозахисною організацією «Меморіал» імені Василя Стуса передали бібліотекам вищих навчальних закладів Вінниччини, а також обласним бібліотекам комплекти книг, зокрема нещодавно видану «Енциклопедію Голодомору», збірники документів про Голодомор 1932–1933 рр., дослідження Р. Конквеста, Д. Мейса, Н. М. Наймарка та ін.

2 квітня, в Міжнародний день дитячої книги, у Національній бібліотеці України для дітей відбулося заключне свято Всеукраїнського тижня дитячого читання, який щороку у дні весняних канікул проводять бібліотеки країни. За участі Міністра культури України Є. Нищука пройшла церемонія нагородження найактивніших читачів та вручення персональних квитків членів «дитячого журі» Національної секції Міжнародної ради з дитячої книги.

Різними бібліотечними заходами відзначено ювілеї: 210-річчя українського та російського письменника М. В. Гоголя; 125-річчя українського літературознавця, славіста Д. І. Чижевського; 95-річчя поетеси, прозаїка українського зарубіжжя Г. Черінь; 80-річчя українського письменника А. Г. Михайленка; *а також:* 455-річчя англійського драматурга поета В. Шекспіра; 175-річчя французького письменника А. Франса; 120-річчя російського та американського письменника В. В. Набокова.

ЛІТЕРАТУРА

До 210-річчя від дня народження Миколи Гоголя 1–3 квітня у селі Гоголевому Шишацького району Полтавської області пройшли різноманітні заходи, серед яких: відкриття Гоголівського культурного центру на території Національного музею-заповідника М. В. Гоголя; Міжнародна науково-практична конференція «XIV Гоголівські читання» на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, в межах якої працювали секції та онлайн-платформа за участі японських і українських дослідників літератури; відкриття XI регіонального фестивалю театрального мистецтва «В гостях у Гоголя». Крім того, у Диканці з нагоди річниці письменника було відкрито зал гоголівської тематики в картинній галереї імені Марії Башкирцевої.

Названо переможців Премії Кабінету міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2018 рік. Серед них, зокрема: у номінації «Літературні твори для дітей та юнацтва» – письменник І. Андрусак за збірку віршопісень «Зайчикова книжечка» та повість-казку «Третій сніг»; у номінації «Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва» – ілюстратор С. Товстенко за книгу «Ремонт летючих чудес»; у номінації «Театральні вистави для дітей та юнацтва» – режисер-постановник Київського академічного обласного музично-драматичного театру імені П. К. Саксаганського А. Прокоп'єв за створення театральної версії мультфільму «Король Лев»; у номінації «Кінотвори для дітей та юнацтва» – режисер та художник-постановник ПП «Кінокомпанія “Магіка-фільм”» А. Щербак за створення анімаційного фільму «Причинна» за мотивами однойменної романтичної балади Тараса Шевченка.

13 квітня у бібліотеці Гете-Інституту у Києві журі підліткової премії «Навиворіт», заснованої у січні 2019 року підлітковою письменницькою студією «Майстерня історій», оголосило лауреатів за 2018 рік. У номінації «Найкращий дизайн підліткової книги»: за увагу до потреб читача, за мінімалізм в оформленні, що пасує історії, та ілюстрації, що залишають простір для уяви, нагороджено книгу «Ауергаус» Бова Б'єрга (видавництво «Видавництво», дизайнер І. Стронговський). «Найкраща перекладна підліткова книга»: за структуру і спосіб оповіді, що надають історії особливої виразності, за переконливе відображення внутрішнього світу підлітка і крихкості взаємин між близькими людьми нагороджено книгу «Руки розбійника» Фінна-Оле Гайнріха («Видавни-

цтво Старого Лева»). За «Найкращу українську підліткову книгу» премію не вручили. Журі пояснило це тим, що в українській літературі вони шукали книгу, яка не дискримінує і реалістично говорить про актуальні підліткові проблеми, однак, цьогорічні фіналісти не відповідали усім цим критеріям. Спеціальна відзнака за різноманітність: за відображення багатогранності людської ідентичності без стереотипів і дискримінації та за реалістичне зображення переживання травматичного досвіду нагороджено книгу «Королівство шахраїв» Лі Бардуго (вид-во Vivat). Також видавництву вручили спеціальну відзнаку за видання найбільшої кількості книжок, що сподобалися підліткам.

3-го квітня в актовій залі Національної спілки письменників України відбулося урочисте вручення Міжнародної премії імені Олесея Гончара за участі заступника Міністра культури України Ю. Рибачука, голови Національної спілки письменників України М. Сидоржевського та засновників відзнаки, німецьких меценатів – культуролога Д. Карренберга і прозаїка, публіциста, кінодраматурга Т. Куштьевської. Цьогоріч нагороду одержали молоді українські літератори: Н. Мулик з Козятина на Вінниччині (за роман «Кров Дракона»), Д. Зозуля з Костянтинівки на Донеччині (за збірку оповідань «Етюд потворного»), М. Косян із Києва (за збірку оповідань «Куди не їздять потяги»), О. Крамарь з Дніпра (за збірку поезій «Повстанське радіо»), Н. Заноз із Теребовлі на Тернопільщині (за збірку художньо-публіцистичних нарисів «Місто як світ»), М. Слободяник з Кам'янського на Дніпропетровщині (за літературознавчу працю «Поезія Апостолівщини»).

20–22 квітня у Києві на території Національного спортивного комплексу «Олімпійський» тривав XVIII Міжнародний книжковий ярмарок «Медвін: книжковий світ». Друковані новинки було представлено на стендах 70-ти учасників, серед яких, зокрема видавництва «Холодний Яр», «Школяр», «Видавництво Старого Лева», «Зелений пес», «Каламар», «Ранок», «Люта справа», «Юніверс», «Ярославів Вал» та ін. В межах події відбулися численні творчі зустрічі з авторами, автограф-сесії, презентації книжок. Для дітей діяли майданчик для розваг та майстер-класи.

А у Кропивницькому 18–20 квітня розгорнув свої локації V Всеукраїнський книжковий фестиваль «Весняний книговир». Цьогорічними учасниками масштабного книжкового свята стали видавництва «Імекс-ЛТД», «Фонтан казок», «Книги ХХІ», «Чорні вівці», а також обласне літературне об'єднання «Степ». Окрім традиційної виставки-ярмарку книжкової продукції, у програмі книговиру було чимало просвітницьких заходів для дорослих і дітей, а саме – презентацій нових видань, зустрічей з письменниками, автограф-сесій, екскурсій та інших.

У Києві на фасаді будинку Українського фонду культури відкрито пам'ятну дошку українському поету, письменнику, почесному академіку Академії мистецтв України, Герою України Б. Олійнику.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

Із 11 по 13 квітня у Вінниці проходив III Міжнародний пісенний фестиваль «Золотий птах». Це дитячий конкурс талантів, метою якого є сприяння самореалізації дітей та молоді з інвалідністю, привернення уваги громадськості до їхніх проблем. Цьогоріч у фінальному турі заходу виступило 20 учасників від 10 до 23 років з України, Польщі, Грузії та Азербайджану. Переможці представлятимуть Україну на XXIII пісенному фестивалі «Чехочинські творчі зустрічі», який влітку пройдётиме у Польщі. Соціальний проект «Золотий птах» втілено за сприяння Польського фонду ініціатив для людей з обмеженими можливостями «PRO OMNIBUS».

11–13 квітня у Харкові пройшов IX Всеукраїнський конкурс виконавців на бандурі імені Гната Хоткевича «Ми – діти України! Ми – діти XXI століття!». Близько півсотні юних музикантів з усієї України змагалися у номінаціях «бандурист-інструменталіст» і «бандурист-вокаліст». Володаркою Гран-прі стала учениця Харківської дитячої музичної школи № 9 імені В. І. Сокальського К. Іщук. Конкурс організовано за підтримки Харківської ОДА, міськради та мецената, Героя України, народного депутата України В. Остапчука.

6 квітня у Дружківці Донецької області пройшов X Всеукраїнський дитячий фестиваль «Зоряні малята», в якому взяли участь понад 650 обдарованих дітей прифронтового краю віком від 3 до 7 років. Захід організовано Всеукраїнським благодійним фондом «Зірки та зіроньки». У програмі – вокал, хореографія та циркове мистецтво.

Крім того, юні таланти брали участь в інших фестивалях та конкурсах: Міжнародному літературному «Молода КороНація» та Всеукраїнському юних талантів – у Києві; XIV Міжнародному народної хореографії «Барвінкове кружало» – у Вінниці; III Всеукраїнському дитячого кіно, анімації та телебачення «Кінохвилька» – у Тернополі; Всеукраїнському мистецькому «Весна талантів» – у Миргороді (Полтавська обл.).

Матеріал підготувала

Кобзаренко Л. П., провідний редактор
відділу наукового аналізу й узагальнення інформації
Інформцентру з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,12. Б/т. Зам. 55. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12